

**Aktuelt - gennem sin levetid også kendt som -
 - Socialisten, Social-Demokraten - og Det Fri Aktuelt (1987-97) -
 - var arbejderbevægelsens dagblad i 130 år -
 - fra 22. juli 1871 til lukningen 6. april 2001**

Tove og Hans Sørensen havde besøg af statsminister Poul Schlüter forleden og kunne stolt fremvise en velfungerende gård (Nordfoto)

HER ER INGEN LANDBRUGSKRISE

**Tove og Hans Sørensen havde besøg af statsminister Poul Schlüter forleden -
 - og kunne stolt fremvise en velfungerende gård.**

22

HER ER INGEN LANDBRUGSKRISE

Familien Sørensen på Vindinggård dementerer alle påstande om dårlig indtjening i landbruget

STORE INDKOMST-FORSKELLE

De nye landbrugsregninger viser, at der er store forskelle i indtjeningen mellem de forskellige landbrugsbrancher. Det er især de små og mellemstore landbrugere, der har svært ved at klare sig økonomisk.

OF ARBEJDSLOSE

Der er mange, der er arbejdsløse i landbruget, og det er især de unge, der har svært ved at finde arbejde. Mange af dem er uddannede, men kan ikke finde arbejde i deres fag.

OF ARBEJDSLOSE

Der er mange, der er arbejdsløse i landbruget, og det er især de unge, der har svært ved at finde arbejde. Mange af dem er uddannede, men kan ikke finde arbejde i deres fag.

Familien Sørensen på Vindinggård dementerer alle påstande om dårlig indtjening i landbruget

Tove og Hans Sørensen, Vindinggård ved Vejen, er et levende dementi på landbrugets problemer.

Trods megen snak om landbrugskrise, miljøproblemer og meget mere formår ægteparret sammen med to fuldtids ansatte at tjene til dagen og vejen og lidt til.

Og det er ikke fordi, der er sparet på investeringerne eller fordi, bedriften har specialiseret sig i en bestemt form for afgrøde eller dyreavl.

Vindinggård rummer 90 malkekøer med tilhørende opdræt og fedekalve. 650 fedesvin leverer årligt ca. 2200 stk. slagtegrise til TULIP. På markerne dyrkes foder til dyrene, kartofler, ærter, græsfrø, byg og vinterhvede.

»Ved at drive et alsidigt landbrug bevarer vi muligheden for både at have medhjælpere og for, at vi begge kan arbejde sammen på gården. Det mest triste, der efter min mening findes, er de ensomme landmænd, der må klare gården alene, mens konen er på arbejde,« siger Hans Sørensen.

Tove og Hans Sørensen, Vindinggård ved Vejen, er et levende dementi på landbrugets problemer.

Trods megen snak om landbrugskrise, miljøproblemer og meget mere formår ægteparret sammen med to fuldtids ansatte at tjene til dagen og lidt til.

Og det er ikke fordi, der er sparet på investeringerne eller fordi, bedriften har specialiseret sig i en bestemt form for afgrøde eller dyreavl.

Vindinggård rummer 90 malkekøer med tilhørende opdræt og fedekalve. 650 fedesvin leverer årligt ca. 2200 stk. slagtegrise til TULIP. På markerne dyrkes foder til dyrene, kartofler, ærter, græsfrø, byg og vinterhvede.

»Ved at drive et alsidigt landbrug bevarer vi muligheden for både at have medhjælpere og for, at vi begge kan arbejde sammen på gården. Det mest triste, der efter min mening findes, er de ensomme landmænd, der må klare gården alene, mens konen er på arbejde,« siger Hans Sørensen.

EF-AFSTEMNINGEN

Den 1. december i år er det 25 år siden, ægteparret rykkede ind på gården, som blev købt i fri handel. Der var altså ikke tale om at overtage slægtsgården.

Siden er gården totalt moderniseret og jordarealet fordoblet.

»Forud for folkeafstemningen om EF i 1972 rejste vi rundt til alle EF-møderne. Vi blev enige om, at modstanderne ikke havde en chance for at vinde og begyndte derfor at investere i nye stalde m.v.. Da afstemningsresultatet forelå,

var vi klar til at gå i gang med at udvide produktionen,« siger Hans Sørensen.

Siden er det gået slag i slag, selv om perioden fra 1979 til 1982 ikke er noget, Hans og Tove Sørensen mindes med glæde.

»Krisen ramte også os. Sammen med medhjælperne besluttede vi imidlertid, at vi skulle klare det. Ved at lægge budgetter hver 3. måned lykkedes det,« siger Hans Sørensen.

EF-AFSTEMNINGEN

Den 1. december i år er det 25 år siden, ægteparret rykkede ind på gården, som blev købt i fri handel. Der var altså ikke tale om at overtage slægtsgården.

Siden er gården totalt moderniseret og jordarealet fordoblet.

»Forud for folkeafstemningen om EF i 1972 rejste vi rundt til alle EF-møderne. Vi blev enige om, at modstanderne ikke havde en chance for at vinde og beyndte derfor at investere i nye stalde m.v. Da afstemningsresultatet forelå var vi klar til at gå i gang med at udvide produktionen,« siger Hans Sørensen.

Siden er det gået slag i slag, selv om perioden 1979 til 1982 ikke er noget, Hans og Tove Sørensen mindes med glæde.

»Krisen ramte også os. Sammen med medhjælperne besluttede vi imidlertid, at vi skulle klare det. Ved at lægge budgetter hver 3. måned lykkedes det,« siger Hans Sørensen.

GYLLE ER PENGE

I 1983 byggede gården den gyllebeholder, der senere skulle føre til århundredets mest indædte miljøslagsmål.

»Efter de mange investeringer og udvidelser af produktionen i 70'erne, var vi klar over, at den var gal med miljøet. Men dårlig samvittighed har vi ikke. Heller ikke kommunen eller andre tænkte på miljøet den gang. Det gør vi nu, og faktisk må man sige, at gyllen, der tidligere blev betragtet som rent affald, er penge værd. Vores forbrug af kunstgødning er faldet, siden vi byggede tanken og begyndte at eksperimentere med at køre den på markerne på de rigtige tidspunkter,« siger Hans Sørensen.

Selv om han selv har styr på situationen, er han tilfreds med, at landmændene generelt har fået frist til 1992 med at blive færdige med investeringerne i miljøet.

»Det betyder, at vi har tid til at finde ud af de helt rigtige metoder og den helt rigtige måde at behandle gyllen på. Det er slet ikke sikkert, at det er nødvendigt med den store opbevaringskapacitet, der tales om,« siger Hans Sørensen.

GYLLE ER PENGE

I 1983 byggede gården den gyllebeholder, der senere skulle føre til århundredets mest indædte miljøslagsmål.

»Efter de mange investeringer og udvidelser af produktionen i 70'erne, var vi klar over, at den var gal med miljøet. Men dårlig samvittighed har vi ikke. Heller ikke kommunen eller andre tænkte på miljøet den gang. Det gør vi nu, og faktisk må man sige, at gyllen, der tidligere blev betragtet som rent affald, er penge værd. Vores forbrug af kunstgødning er faldet, siden vi byggede tanken og begyndte at eksperimentere med at køre den på markerne på de rigtige tidspunkter,« siger Hans Sørensen.

Selv om han selv har styr på situationen, er han tilfreds med, at landmændene generelt har fået frist til 1992 med at blive færdige med investeringerne i miljøet.

»Det betyder, at vi har tid til at finde ud af de helt rigtige metoder og den helt rigtige måde at behandle gyllen på. Det er slet ikke sikkert, at det er nødvendigt med den store opbevaringskapacitet, der tales om,« siger Hans Sørensen.

OVERSKUDET DELES

Landbrugets arbejdsgivere har ikke det bedste ry. Men skal man tro Hans Sørensen, så er han også på dette punkt et klart dementi.

»For at kunne fastholde og tiltrække fuldtuddannede landbrugsmedhjælpere er det nødvendigt at skabe en attraktiv arbejdsplads. Derfor er medhjælperne i høj grad medbestemmende på gårdens drift. Gennem en ordning, hvor overskuddet deles ligeligt, har de samtidig en økonomisk interesse i at træffe de rigtige beslutninger. Vi begår alle fejl, men motivet til beslutningerne er altid det bedste for gården,« siger Hans Sørensen.

Det er ikke gårdens samlede drift, der indgår i OD-ordningen, men kun kvægholdet. Begrundelsen er, at det er den eneste del af bedriften, som både Tove og Hans Sørensen og de to medhjælpere arbejder med.

OVERSKUDET DELES

Landbrugets arbejdsgivere har ikke det bedste ry. Men skal man tro Hans Sørensen, så er han også på dette punkt et klart dementi.

»For at kunne fastholde og tiltrække fuldtuddannede landbrugsmedhjælpere er det nødvendigt at skabe en attraktiv arbejdsplads. Derfor er medhjælperne i høj grad medbestemmende på gårdens drift. Gennem en ordning, hvor overskuddet deles ligeligt, har de samtidig en økonomisk interesse i at træffe de rigtige beslutninger. Vi begår alle fejl, men motivet til beslutningerne er altid det bedste for gården,« siger Hans Sørensen.

Det er ikke gårdens samlede drift, der indgår i OD-ordningen, men kun kvægholdet. Begrundelsen er, at det er den eneste del af bedriften, som både Tove og Hans Sørensen og de to medhjælpere arbejder med.

I 1985 blev der 22.000 kroner til deling mellem de fire, men sidste år blev der dog kun 7.100 kroner.

»For at tjene penge på landbrug i dag, må man ligge over gennemsnittet i effektivitet og produktion. Det betyder, at marginalerne tæller fantastisk meget. Efter min opfattelse er OD-ordningen med til, at vi alle giver den lige den tand ekstra, der gør, at vi tjener penge,« siger Hans Sørensen.

I 1985 blev der 22.000 kroner til deling mellem de fire, men sidste år blev der kun 7.100 kroner.

”For at tjene penge på landbrug i dag, må man ligge over gennemsnittet i effektivitet og produktion. Det betyder, at marginalerne tæller fantastisk meget. Efter min opfattelse er OD-ordningen med til, at vi alle giver den lige den tand ekstra, der gør, at vi tjener penge,” siger Hans Sørensen.

STORE INDKOMST- FORSKELLE

Schlüter blev gode venner -
- med en af kalvene på gården.

Der er store forskelle i indtægterne hos de landmandsfamilier, hvor selve landbruget er hovederhvervet, viser nye beregninger fra Landskontoret for Driftsøkonomi.

Af de i alt 40.000 landmandsfamilier, der har en indtægt på under 50.000 kr. fra arbejde udenfor landbruget, kan hver fjerde familie fremvise et overskud på gennemsnitligt 265.000 kr. i 1986, når renteudgifterne er betalt.

Dette beløb skal dække en samlet arbejdsindsats på 2600-2700 arbejdstimer om året og forrentning af en gennemsnitlig egenkapital på knap een mio. kr. En lønmodtager arbejder til sammenligning cirka 1900 timer om året.

I den modsatte ende af skalaen findes omkring 5000 landbofami-

Der er store forskelle i indtægterne hos de landmandsfamilier, hvor selve landbruget er hovederhvervet, viser nye beregninger fra Landskontoret for Driftsøkonomi.

Af de i alt 40.000 landmandsfamilier, der har en indtægt på under 50.000 kr. fra arbejde udenfor landbruget, kan hver fjerde familie fremvise et overskud på gennemsnitligt 265.000 kr. 1986, når renteudgifterne er betalt.

Dette beløb skal dække en samlet arbejdsindsats på 2600-2700 arbejdstimer om året og forrentning af en gennemsnitlig egenkapital på knap een mio. kr. En lønmodtager arbejder til sammenligning cirka 1900 timer om året.

I den modsatte ende af skalaen findes omkring 5000 landbofami-

lier med landbrug som hovederhverv og et gennemsnitligt underskud på bedriften på 72.000 kr. for indkomståret 1986.

Det er hovedsagelig yngre landmænd med en større produktion og effektivitet end gennemsnittet, der udgør den bedst stillede fjerdedel af fuldtidslandmændene. Disse landbrug har også en gældsprocent på 42 i 1986 mod en gældsprocent på 68 blandt de underskudsplagede bedrifter.

For den dårligste stillede del er situationen alt andet end opmuntrende, mener Landskontoret for Driftsøkonomi. Det er et åbent spørgsmål, om denne gruppe kan blive i erhvervet, der netop nu skal foretage store miljøinvesteringer - samtidig med de faldende priser på landbrugsprodukter.

lier med landbrug som hovederhverv og et gennemsnitligt underskud på bedriften på 72.000 kr. for indkomståret 1986.

Det er hovedsagelig yngre landmænd med en større produktion og effektivitet end gennemsnittet, der udgør den bedst stillede fjerdedel af fuldtidslandmændene. Disse landbrug har også en gældsprocent på 68 blandt de underskudsplagede bedrifter.

For den dårligste stillede del er situationen alt andet end opmuntrende, mener Landskontoret for Driftsøkonomi. Det er et åbent spørgsmål, om denne gruppe kan blive i erhvervet, der netop nu skal foretage store miljøinvesteringer - samtidig med de faldende priser på landbrugsprodukter.